

POLITECHNIKA ŁÓDZKA

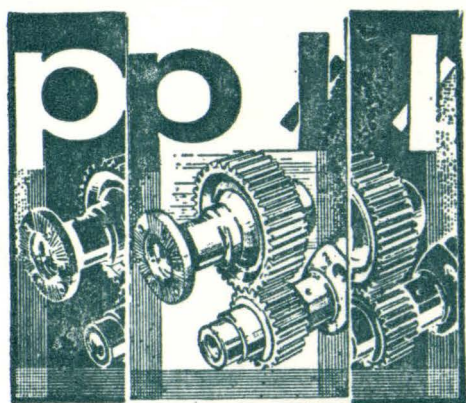
SPRAWOZDANIE REKTORA

Z DZIAŁALNOŚCI POLITECHNIKI ŁÓDZKIEJ
W OKRESIE OD ~~1 IX 1982~~ r. DO 31 XII 1983 r.
1.01.1983

Do użytku wewnętrznego

Łódź, maj 1984

53081/1984

EXLIBRIS

politechnika łódzka • łódź • biblioteka

POLITECHNIKA ŁÓDZKA

**SPRAWOZDANIE REKTORA
Z DZIAŁALNOŚCI POLITECHNIKI ŁÓDZKIEJ
W OKRESIE OD 1 IX 1982 r. DO 31 XII 1983 r.**

Do użytku wewnętrznego

Łódź, maj 1984

53081/1984

WYDAWNICTWO POLITECHNIKI ŁÓDZKIEJ
93-005 Łódź, ul. Wólczańska 219

Nakład 150 egz. Ark. wyd. 3,5. Ark. druk. 3,5. Papier piśmienny kl. III, 70 g, 61x86.
Druk ukończono w czerwcu 1984 r. Zamówienie 110/84.
Zakład Poligraficzny PŁ, 93-005 Łódź, ul. Wólczańska 223

SPIS TREŚCI

1. Struktura organizacyjna uczelni.	5
2. Pracownicy uczelni	6
3. Sprawy socjalno-bytowe pracowników PŁ.	9
4. Działalność dydaktyczno-wychowawcza.	11
4.1. Plany i programy nauczania	11
4.2. Rekrutacja na studia	12
4.3. Stan liczbowy studentów.	15
4.4. Wyniki nauczania	16
4.5. Studia podyplomowe	19
4.6. Obciążenie dydaktyczne uczelni	19
4.7. Praktyki studenckie.	21
4.8. Pomoce dydaktyczne	21
5. Sprawy socjalno-bytowe studentów	22
6. Działalność organizacji studenckich.	24
7. Działalność naukowo-badawcza	27
8. Kształcenie kadry naukowej	36
9. Aparatura naukowo-badawcza	38
10. Działalność biblioteczna	40
11. Współpraca z zagranicą	41
12. Działalność wydawnicza	44
13. Baza lokalowa.	45
14. Sytuacja finansowa uczelni	48
14.1. Finansowanie działalności naukowo-dydaktycznej i wy- chowawczej	48
14.2. Finansowanie działalności naukowo-badawczej umownej. .	49
14.3. Finansowanie świadczeń w zakresie pomocy materialnej i socjalnej dla studentów.	51
14.4. Fundusz rozwoju.	54
14.5. Wynik finansowy i jego podział	55

1. STRUKTURA ORGANIZACYJNA UCZELNI

Z dniem 21 IX 1983 r. wszedł w życie Statut Politechniki Łódzkiej. Dalsze prace organizacyjne koncentrowały się na opracowaniu szczegółowych regulaminów przewidzianych przez Statut.

Szczególne znaczenie miała działalność Senackiej Komisji ds. Regulaminów Politechniki Łódzkiej.

W minionym roku, zgodnie z postanowieniami Statutu, podjęła pracę Senacka Komisja ds. Struktury Organizacyjnej Politechniki Łódzkiej. Na podstawie jej opinii Senat rozpatrzył pierwsze wnioski o powołanie zakładów w instytutach specjalizacyjnych.

Struktura organizacyjna Filii Politechniki Łódzkiej w Bielsku-Białej w okresie sprawozdawczym w zasadzie nie uległa zmianie, choć zapis w Statucie uczelni przekształcił ją - zgodnie z ustawą - w Wydziały Zamiejscowe.

2. PRACOWNICY UCZELNI

Politechnika Łódzka zatrudniała według stanu na 31 XII 1983 r. (bez Filii w Bielsku-Białej) 3650 osób na pełnych etatach, w tym w grupie:

1) nauczycieli akademickich 1427 osób (łącznie z pracownikami naukowymi) na stanowiskach:

- profesora 62 osoby,
- docenta 125 osób,
- adiunkta 688 osób,
- starszego wykładowcy i wykładowcy 155 osób,
- starszego asystenta 298 osób,
- asystenta 43 osoby,
- asystenta stażysty 15 osób,
- nauczycieli przedmiotu 41 osób,

2) pracowników inżynieryjno-technicznych 1007 osób,

3) pracowników administracyjnych 494 osoby,

4) pracowników służby bibliotecznej 80 osób,

5) pracowników obsługi 642 osoby.

Stan kadrowy Filii Politechniki Łódzkiej w Bielsku-Białej przedstawia się następująco - 272 osoby, w tym w grupie:

1) nauczycieli akademickich 126 osób na stanowiskach:

- profesora i docenta 20 osób,
- adiunkta 50 osób,
- starszego asystenta i asystenta 34 osoby,
- starszego wykładowcy i wykładowcy 18 osób,
- lektora 3 osoby,
- nauczyciela przedmiotu 1 osoba,

2) pracowników inżynieryjno-technicznych 63 osoby,

3) pracowników administracyjnych i obsługi 83 osoby.

Porównując powyższe zatrudnienie z analogicznym okresem lat ubiegłych należy stwierdzić, że następuje zmniejszenie stanu zatrudnienia w grupie nauczycieli akademickich* oraz w grupie pracowników inżynieryjno-technicznych (tabela 1).

* łącznie z pracownikami naukowymi.

T a b e l a 1

Analiza stanu zatrudnienia w grupie nauczycieli akademickich i pracowników inżynieryjno-technicznych

Rok	Nauczyciele akademicki	Pracownicy inżynieryjno-techniczni
1981	1482	-
1982	1452	1017
1983	1427	1007

W przypadku nauczycieli akademickich można zaobserwować kilka niepokojących zjawisk, a mianowicie:

- brak wzrostu zatrudnienia pracowników na stanowiskach profesorów i docentów,
- wzrost liczbowy zatrudnienia na stanowiskach adiunktów i wykładowców,
- duże zmniejszenie stanu zatrudnienia na stanowiskach asystentów.

W okresie sprawozdawczym tytuł profesora zwyczajnego otrzymał prof. nadzw. dr n.t. Maciej Krakowski z Instytutu Informatyki, natomiast tytuł profesora nadzwyczajnego otrzymali pracownicy:

- 1) doc. dr hab. Maria Bukowska-Strzyżewska,
Instytut Chemii Ogólnej,
- 2) doc. dr hab. Joanna Masłowska
Instytut Podstaw Chemii Żywności,
- 3) doc. dr hab. Janusz Matkowski
Zakład Matematyczno-Fizyczny Filii Pł w Bielsku-Białej,
- 4) doc. dr hab. Kazimierz Zakrzewski
Instytut Transformatorów, Maszyn i Aparatów Elektrycznych,
- 5) doc. dr hab. Helena Zaorska
Instytut Chemicznej Technologii Żywności.

Na stanowiska docentów zostali powołani:

- 1) dr hab. Marek Główka
Instytut Chemii Ogólnej,
- 2) dr arch. Henryk Jaworski
Instytut Architektury i Urbanistyki,
- 3) dr hab. Andrzej Jopkiewicz
Instytut Materiałoznawstwa i Technologii Metali,
- 4) dr hab. Franciszek Kostrubiec
Instytut Podstaw Elektrotechniki,

- 5) dr hab. Zygmunt Kuśmierk
Instytut Podstaw Elektrotechniki,
- 6) dr hab. Marek C. Zdun
Instytut Mechaniczno-Konstrukcyjny Filii PŁ w Bielsku-Białej.

Jednocześnie uczelnia zatrudniła samodzielnych pracowników nauki:

- 1) prof. zw. dr hab. Stefana Wiśniewskiego
w Instytucie Techniki Ciepłej i Chłodnictwa,
- 2) prof. nadzw. dr hab. Włodzimierza Waliszewskiego
w Instytucie Matematyki,
- 3) doc. dr Wojciecha Winiarskiego
w Instytucie Maszyn i Urządzeń Włókienniczych,
- 4) doc. dr hab. Wiesława Bednarka
w Instytucie Organizacji i Zarządzania.

Na emeryturę lub rentę w 1983 r. przeszło 57 osób, w tym 3 nauczycieli akademickich, tj.:

- 1) prof. zw. Stefan Balicki
Instytut Mechaniczno-Konstrukcyjny Filii PŁ w Bielsku-Białej,
- 2) doc. dr hab. Adam Kowalski
Instytut Maszyn Przepływowych,
- 3) doc. Marian Mieszkowski
Instytut Techniki Ciepłej i Chłodnictwa,

W celu modyfikacji tradycyjnych metod pracy Dział Osobowy, współpracując z Instytutem Informatyki, rozpoczął wdrażanie nowego systemu ewidencji osobowej „ASOS”. W 1983 r. do maszyny cyfrowej wprowadzono dane personalne pracowników administracyjnych oraz Instytutu Informatyki PŁ. Planuje się dalsze wdrożenie systemu w odniesieniu do pozostałych pracowników uczelni.

3. SPRAWY SOCJALNO-BYTOWE PRACOWNIKÓW PŁ

Podstawowymi formami działalności socjalnej w uczelni były: organizacja wypoczynku oraz zabezpieczenie potrzeb bytowych pracowników.

Z czasów organizowanych przez PŁ w 1983 r. skorzystało ogółem 1237 osób, w tym 919 osób w okresie letnim i 318 osób w okresie zimowym.

Własne ośrodki wczasowe zapewniły wypoczynek 414 osobom. W Jastrzębiej Górze wypoczywały 243 osoby, a w Wiartlu 171 osób. Skierowania dla 823 osób zakupiono w miejscowościach położonych nad morzem i w górach.

W 1983 r. zapewniono pełne pokrycie zapotrzebowań na wypoczynek dzieci i młodzieży. Akcja wypoczynku obejmowała organizację zimowisk dla 75 dzieci (w tym: w Jastrzębiej Górze przebywało 26 dzieci, a w Lesku 49) oraz kolonii letnich dla 250 dzieci (w tym: w Bębnowie dla 101 dzieci, w Lesku dla 89, a w Kisielicach dla 60). Zorganizowano również obóz żeglarski, w którym wzięły udział 24 osoby oraz wykupiono obóz wędrowny dla młodzieży starszej dla 32 osób.

Ogółem z wypoczynku wakacyjnego skorzystało 306 dzieci pracowników uczelni.

Poza akcją wypoczynku urlopowo-wakacyjnego finansowano również wycieczki poszczególnych jednostek organizacyjnych na grzybobranie oraz wydatki sekcji żeglarskiej i szachowej, działających czynnie na terenie PŁ.

W zakresie pomocy bytowej dla osób najniżej uposażonych, wydatkowano fundusz socjalny na zapomogi, zasiłki statutowe, dofinansowanie spłat kredytów MM oraz na potrzeby Klubu Seniora (tabela 2).

Ponadto zorganizowano imprezę gwiazdkową dla 1277 dzieci.

Podział funduszu mieszkaniowego w 1983 r. przedstawia się następująco:

- remont i modernizacja mieszkań - 12 000 600 zł
(udzielono 420 pożyczek),
- budowa domów jednorodzinnych - 400 000 zł
(udzielono 5 pożyczek),
- uzupełnienie wkładu mieszkaniowego - 60 000 zł
(udzielono 4 pożyczki).

Zapotrzebowania pracowników na pożyczki z FM były pokrywane w pełnym zakresie.

T a b e l a 2

Wykorzystanie Zakładowego Funduszu Socjalnego w 1983 r.

Rodzaj świadczenia socjalnego.	Plan [zł]	Wykonanie [zł]
Opieka nad dziećmi	4 460 420	4 618 199
Akcja KO	80 000	55 771
Akcja sportowo-turystyczna	220 000	203 669
Wypoczynek pracowników	9 493 600	9 849 763
Pomoc dla pracowników	230 000	218 586
Sekcja Emerytów	250 000	384 070
Pozostałe wydatki	80 000	91 238
Ogółem:	14 814 020	15 421 296

4. DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZA

W 1983 r. działalność dydaktyczno-wychowawcza uczelni przebiegała bez żadnych zakłóceń. Zostały przyjęte działania w zakresie realizacji toku studiów i procesu wychowawczego.

1. Poprawa jakości procesu dydaktycznego, m.in. przez ustalenie wielkości grup studenckich w zależności od posiadanego potencjału dydaktycznego Instytutów oraz przez bieżącą analizę programów nauczania.

2. Poprawa stanu dyscypliny formalnej studiowania przez szczegółową regulację toku studiów.

3. Rozwijanie działań wychowawczych, szczególnie przez przyjęcie zasady wychowania przez pracę i popieranie inicjatyw studenckich w organizacjach młodzieżowych.

W 1983 r. podjęto pracę nad utworzeniem regulaminu studiów w PŁ w oparciu o ramowy regulamin studiów Ministerstwa. Kierunki działań dydaktycznych i wychowawczych były szczegółowo analizowane na comiesięcznych zebraniach prodziekanów ds. studenckich oraz przez stały udział przedstawicieli władz uczelni i wydziałów na zebraniach organizacji studenckich.

4.1. Plany i programy nauczania

Plany studiów na poszczególnych Wydziałach Politechniki Łódzkiej, dostosowane do 5-letniego okresu kształcenia, zostały zatwierdzone przez Senat w dniu 1 XII 1982 r. W roku akademickim 1982/83 stanowiły one w dalszym ciągu przedmiot dyskusji wydziałowych komisji programowych, które uchwaliły propozycje pewnych korekt, zatwierdzone przez Senat w dniu 1 XII 1982 r. Istotne zmiany stanowi:

1) wprowadzenie laboratoriów dyplomowych w wymiarze 10 - 30 godz. tygodniowo na tych wydziałach, w których prace dyplomowe mają charakter doświadczalny,

2) wprowadzenie nowego kierunku dyplomowania - informatyki na specjalności "Matematyka Stosowana" Wydziału Fizyki Technicznej i Matematyki Stosowanej.

Zgodnie z uchwałą Senatu z dnia 1 XII 1982 r. zmiany w programach nauczania będą corocznie zatwierdzone przez Senat na posiedzeniu w miesiącu maju. Konieczność korekt wynika również z przekazy-

wanych uczelni przez Ministerstwo Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki zaleceń w odniesieniu do przedmiotów o charakterze ogólnotechnicznym.

Treści programowe związane z nowymi planami studiów zostały złożone, z wyjątkiem Wydziału Włókienniczego oraz Budownictwa i Architektury, w Dziale Spraw Studenckich i Organizacji Kształcenia i są przygotowywane do opublikowania.

4.2. Rekrutacja na studia

Liczba kandydatów na studia w Politechnice Łódzkiej systematycznie maleje, jak można to stwierdzić z danych zawartych w tabeli 3. Zmniejszają się również limity miejsc na I roku studiów. Tym nie mniej stosunek liczby kandydatów do liczby przyjętych na studia w PŁ wykazuje (z wyjątkiem 1981 r.) stosunkowo niewielkie wahania. Oscyluje wokół wartości 1,5. W 1983 r. wynosił on 1,45.

T a b e l a 3

Dane liczbowe dotyczące rekrutacji na studia
dzienne w PŁ

Rok	Liczba kandydatów	Liczba przyjętych	Przyjęto [%]	Współczynnik nadmiaru (2/3)
1	2	3	4	5
1976	2826	1850	65,4	1,53
1977	2944	1830	62,2	1,61
1978	2711	1724	63,6	1,57
1979	2352	1645	69,9	1,43
1980	2148	1602	74,6	1,34
1981	2682	1172	43,7	2,29
1982	1788	1131	63,2	1,58
1983	1552	1074	69,0	1,45

Akcja informacyjna o studiach w naszej uczelni jest prowadzona systematycznie przez poszczególne Wydziały i Senacką Komisję ds. Współpracy ze Szkolnictwem Średnim (spotkania z uczniami szkół średnich - zarówno na terenie szkół, jak i w PŁ w ramach tzw. drzwi otwartych). Prowadzone były również zajęcia dla uczniów szkół średnich, np. kółko zainteresowań chemicznych. Został wydany informator o poszczególnych wydziałach PŁ, przeznaczony dla uczniów i nauczycieli, jak również zostały powielone i rozdane tematy egzaminacyjne z lat poprzednich. Zgodnie z zaleceniem MNSWiT został w czerwcu 1983 r.

zorganizowany trzytygodniowy kurs przygotowawczy dla młodzieży pochodzenia robotniczego i chłopskiego oraz z małych miejscowości, skierowanych do PŁ przez dyrekcje szkół. Na kurs uczęszczało 149 kandydatów. Zajęcia były prowadzone w grupach 10-12 osobowych. Uczestnicy kursu uzyskali, jak wykazała analiza, lepsze wyniki na egzaminach w porównaniu z pozostałymi kandydatami.

T a b e l a 4

Wyniki liczbowe rekrutacji na I rok studiów w roku akademickim 1983/84
(studia dzienne)

Politechnika Łódzka									Filia PŁ w Bielsku-Białej			Łącznie w PŁ i w Filii PŁ
Mechaniczny	Elektryczny	Chemiczny	Włókienniczy	Chemia Spożywczej	Budownictwa i Architektury	Inżynierii Chemicznej	Fizyki Technicznej i Matematyki Stosowanej	Razem	Budowy Maszyn	Włókienniczy	Razem	
202	217	83	141	96	155	33	44	971	63	40	103	1074

Wyniki liczbowe rekrutacji na I rok studiów w roku akademickim 1983/84, która była prowadzona w miesiącach lipcu i wrześniu 1983 r. ilustruje tabela 4. Na rok akademicki 1983/84 nie prowadzono, zgodnie z decyzją Ministerstwa rekrutacji na studia dla pracujących.

Wyniki egzaminu wstępnego na poszczególne wydziały uczelni przedstawia tabela 5 (dane dotyczą tylko wydziałów w Łodzi, bez Filii PŁ w Bielsku Białej). Jak można zauważyć, wyniki egzaminacyjne kandydatów, pochodzących z m. Łodzi nie były lepsze, niż kandydatów pochodzących z innych ośrodków.

T a b e l a 5

Wyniki egzaminu wstępnego w 1983 r. na Pł. Studia dzienne - Łódź

Wydział	Liczba kandydatów	Zdało osób	[%]	Kandydaci z m. Łodzi			Kandydaci spoza m. Łodzi		
				liczba kandydatów	zdało osób	[%]	liczba kandydatów	zdało osób	[%]
Mechaniczny	253	202	79,8	138	110	79,7	115	92	80,0
Elektryczny	303	217	71,6	164	105	64,0	139	112	80,6
Chemiczny	150	83	55,3	69	39	56,5	81	44	54,3
Włókienniczy	203	141	69,4	112	77	68,7	91	64	70,3
Chemii Spożywczej	118	96	81,3	40	25	62,5	78	71	91,0
Budownictwa i Architektury	221	155	70,1	126	89	70,6	95	66	69,5
Inżynierii Chemicznej	47	33	70,2	20	14	70,0	27	19	70,0
Fizyki Technicznej i Matematyki Stosowanej	77	44	57,1	38	24	63,1	39	20	51,3
Razem	1372	971	70,8	707	483	68,3	665	488	73,0
% udziału kandydatów na studia	100%	-	-	51,5%	-	-	48,5%	-	-
Zdali egzamin %	-	100%	-	-	49,7%	-	-	50,3%	-

Ogółem kandydatów w Pł. w Łodzi - 1378, w tym zdających egzamin - 1372, przyjęci bez egzaminu wstępnego - 6.

4.3. Stan liczbowy studentów

Liczba osób, studiujących w PŁ od kilku lat stale zmniejsza się. Jest to spowodowane spadkiem limitów rekrutacyjnych na I rok studiów oraz przejściowym od roku akademickiego 1983/84 zawieszeniem rekrutacji na studia dla pracujących. Stan liczbowy studentów PŁ w ostatnich czterech latach podaje tabela 6.

T a b e l a 6

Liczby studentów PŁ (na dzień
31 XII 1983 r.)

Rok	Liczba studentów
1980	11 617
1981	10 731
1982	9 580
1983	8 194

W tabeli 7 przedstawiono stan liczbowy studentów PŁ na dzień 31 XII 1983 r. na studiach dziennych oraz na studiach dla pracujących.

T a b e l a 7

Stan liczbowy studentów PŁ na dzień 31 XII 1983 r.

Wydział	Studia dzienne	Studia dla pracujących	Razem
Mechaniczny	1350	305	1655
Elektryczny	1020	98	1118
Chemiczny	431	124	555
Włókienniczy	1277	263	1540
Chemii Spożywczej	597	69	666
Budownictwa i Architektury	1257	220	1477
Inżynierii Chemicznej	177	-	177
Fizyki Technicznej i Matematyki Stosowanej	165	-	165
Łódź - razem:	6274	1079	7353
<u>Filia w Bielsku-Białej</u>			
Budowy Maszyn	335	197	532
Włókienniczy	268	41	309
	603	238	841
Uczelnia ogółem:	6877	1317	8194

Liczba obcokrajowców studiujących w roku 1983/84 wg stanu na dzień 31 XII 1983 r. jest podana w tabeli 8. Studenci pochodzą głównie z krajów rozwijających się.

T a b e l a 8

Liczba studentów - obcokrajowców wg stanu na dzień 31 XII 1983 r.

Wydział	Liczba studentów
Mechaniczny	13
Elektryczny	19
Chemiczny	14
Włókienniczy	19
Chemii Spożywczej	13
Budownictwa i Architektury	83
Inżynierii Chemicznej	6
Fizyki Technicznej i Matematyki Stosowanej	2
Ogółem:	169

4.4. Wyniki nauczania

Wyniki nauczania w roku 1982/83 są zestawione w tabeli 9 oraz 10.

T a b e l a 9

Wyniki nauczania za rok akademicki 1982/83 na studiach dziennych

Wydział	Liczba studentów zarejestrowanych	Zaliczyło rok akademicki	[%]
Mechaniczny	1528	1016	66,5
Elektryczny	1058	781	73,8
Chemiczny	428	337	78,7
Włókienniczy	1348	900	66,8
Chemii Spożywczej	644	473	73,4
Budownictwa i Architektury	1316	988	75,1
Inżynierii Chemicznej	187	142	75,9
Fizyki Technicznej i Matematyki Stosowanej	176	143	81,3
Razem PŁ - Łódź	6685	4780	71,5
<u>Filia w Bielsku-Białej</u>			
Budowy Maszyn	406	234	57,6
Włókienniczy	291	204	70,1
Razem Filia	697	438	62,8
Ogółem uczelnia	7382	5218	70,7

T a b e l a 10

Wyniki nauczania za rok akademicki 1982/83 na studiach
dla pracujących

Wydział	Rodzaj studiów*	Liczba studentów zarejestrowanych	Zaliczyło rok akademicki	[%]
Mechaniczny	w + z	484	300	62,0
Elektryczny	w + z	184	112	60,9
Chemiczny	z	157	93	59,2
Włókienniczy	w + z	279	166	59,5
Chemii Spożywczej	z	95	77	81,0
Budownictwa i Architektury	w + z	308	200	64,9
Razem Pł-Łódź	-	1507	948	62,9
<u>Filia w Bielsku-Białej</u>				
Budowy Maszyn	w	240	121	50,4
Włókienniczy	w	55	48	87,3
Razem Filia w Bielsku-Białej	-	295	169	57,3
Razem uczelnia	-	1802	1117	62,0

*w - studia wieczorowe, z - studia zaoczne.

W porównaniu z latami poprzednimi ostateczna sprawność nauczania jest mniej więcej na tym samym poziomie, jednak poprawiła się terminowość sesji i wydatnie zmniejszyła się liczba rejestracji warunkowych.

Działania wychowawcze, zmierzające do podniesienia efektywności procesu nauczania miały charakter dyscyplinujący. Na systematycznie odbywanych posiedzeniach zespołu prodziekanów ds. studenckich podejmowano ustalenia, dotyczące terminowości zaliczania sesji egzaminacyjnych. Uczelnia musiała rozstać się z pewną grupą studentów, nie wykazujących postępów w nauce. Z tego powodu w roku akademickim 1982/83 skreślono z listy studentów 443 osoby (studia dzienne oraz dla pracujących), w tym 247 studentów, którzy nie zaliczyli I roku studiów. Liczba studentów powtarzających rok lub urlbpowanych z powodów losowych w ostatnim roku akademickim wynosiła 1474. W dalszym

ciągu są prowadzone działania, zmierzające do podniesienia efektywności studiowania. W dniu 1 XII 1982 r. Senat PŁ podjął uchwałę dotyczącą poprawy działalności dydaktycznej w uczelni. Instytuty PŁ zostały upoważnione do zmniejszenia liczebności grup studenckich w ramach posiadanego potencjału dydaktycznego.

Rytmiczną działalność dydaktyczną uczelni ilustruje m.in. liczba wydanych dyplomów magisterskich (na studiach dziennych) eksternistycznych oraz inżynierskich (na studiach wieczorowych i zaocznych).

Liczby absolwentów w ostatnich trzech latach kształtują się następująco:

rok 1981 - 1324 osoby

rok 1982 - 1433 osoby

rok 1983 - 1436 osób

Liczby dyplomów wydanych przez poszczególne wydziały uczelni podane są w tabeli 11.

T a b e l a 11

Liczba dyplomów wydanych w 1983 r.

Wydział	Studia dzienne	Studia dla pracujących	Razem
Mechaniczny	212	94	306
Elektryczny	167	47	214
Chemiczny	72	27	99
Włókienniczy	198	48	246
Chemii Spożywczej	124	22	146
Budownictwa i Architektury	187	29	216
Inżynierii Chemicznej	21	-	21
Fizyki Technicznej i Matematyki Stosowanej	32	-	32
Razem PŁ w Łodzi	1013	267	1280
<u>Filia PŁ w Bielsku-Białej</u>			
Budowy Maszyn	64	24	88
Włókienniczy	58	10	68
Razem Filia PŁ	122	34	156
Uczelnia ogółem	1135	301	1436

4.5. Studia podyplomowe

W 1983 r. prowadzono w uczelni tylko 5 studiów podyplomowych, podczas gdy w latach poprzednich było zarejestrowanych 30. W porównaniu z okresem sprzed kilku lat daje się zauważyć wyraźne zmniejszenie zainteresowania pracowników przemysłu tą formą doskonalenia absolwentów. W 1983 r. w kursach podyplomowych uczestniczyło 84 magistrów - inżynierów, a ukończyło je pomyślnie 75 osób. Koszt kształcenia uczestnika kursu wynosi od 7 do 22 tysięcy zł. Należy spodziewać się jednak stopniowego wzrostu zainteresowań kursami podyplomowymi, w związku z wprowadzonym obowiązkiem stałego podnoszenia kwalifikacji kadry inżynierskiej w przemyśle i szkolnictwie.

Akcja informacyjna jest prowadzona w zakładach pracy oraz w prasie.

4.6. Obciążenie dydaktyczne uczelni

Obciążenie dydaktyczne uczelni w roku akademickim 1982/83 oraz planowane na rok akademicki 1983/84 podaje tabela 12.

T a b e l a 12

Obciążenie dydaktyczne PŁ

Pozycja obliczeniowa	Rok akademicki	
	1982/83	1983/84 (plan)
Liczba godzin dydaktycznych wg planów zajęć	334 295	351 154
Liczba godzin dydaktycznych obliczeniowych	368 609	351 733
Potencjał dydaktyczny uczelni (suma pensum dydaktycznego nauczycieli akademickich)	343 862	331 445 (365)
Liczba godzin niedociążeń	18 673	19 254
Liczba godzin ponadwymiarowych	43 420	39 606
Liczba godzin zleconych dla specjalistów spoza PŁ	4 250	2 605

W roku akademickim 1982/83 zostały wprowadzone nowe programy nauczania w uczelni, jak również zostały zmienione (zarządzeniem Ministerstwa) zasady obliczania obciążeń dydaktycznych. Nastąpił wy-

rażny wzrost liczby planowanych godzin zajęć dydaktycznych na rok akademicki 1983/84 w porównaniu z rokiem akademickim 1982/83 - wynosi on około 17 000 godzin. Głównym powodem wzrostu globalnej liczby godzin są wprowadzone do nowych planów studiów laboratornie dyplomowe. W roku akademickim 1982/83 te ostatnie obciążenia planowały prawie wyłącznie wydziały chemiczne uczelni (około 10 000 godzin). Na rok akademicki 1983/84 zaplanowano ponad 35 tysięcy godzin dydaktycznych w laboratoriach dyplomowych. Znaczna część tych godzin wchodzi do ponadwymiarowych obciążeń nauczycieli akademickich.

Obciążenie wszystkimi pozostałymi zajęciami w uczelni wykazuje natomiast spadek, co wiąże się ze zmniejszeniem liczby studentów w uczelni: w roku akademickim 1982/83 wynosiło ono 324 202 godziny, w roku akademickim 1983/84 - 315 431 godzin. Szczególnie wyraźne zmniejszenie obciążeń dydaktycznych występuje w jednostkach organizacyjnych uczelni, prowadzących przedmioty podstawowe i ogólnokierunkowe; odpowiednie dane podaje tabela 13.

T a b e l a 13

Obciążenie dydaktyczne Studiów i Zespołów uczelni

Jednostka Uczelni	Obciążenia dydaktyczne w r. akademickim	
	1982/83	1983/84
Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych	20 711	19 597
Studium WF	13 020	11 280
Zespół Podstaw Filozofii Marksistowskiej	4 498	3 180
Zespół Podstaw Nauk Politycznych	4 107	3 690

Zgodnie z ustaleniem Senatu Instytuty i Studia uczelni są uprawnione do zmniejszania liczebności studentów w grupach, w ramach posiadanego potencjału dydaktycznego. Działanie to ma na celu polepszenia procesu nauczania i równocześnie powoduje pełniejsze wykorzystanie limitów dydaktycznych nauczycieli akademickich w procesie dydaktycznym.

4.7. Praktyki studenckie

Organizacja praktyk studenckich w 1983 r. napotykała na pewne trudności. Nie zawsze udawało się zorganizować praktyki na stanowiskach ściśle odpowiadających kierunkowi studiów. Praktyki odbyło w 1983 r. 2438 studentów uczelni w 222 zakładach przemysłowych. Nauczyciele akademicy wizytowali lub prowadzili opiekę ciągłą w 189 zakładach. Pewne trudności we właściwej organizacji praktyk stanowiło zbyt późne ukazanie się zarządzenia Ministerstwa (1 VII 1983r.), regulujące sprawy finansowe i formalne praktyk studenckich. Pewna liczba studentów odbyła praktyki w NRD, w Wyższej Szkole Technicznej w Karl-Marx-Stadt (10 osób) oraz w Fabryce Wyrobów Gumowych w Heidenau (45 osób).

Działania zmierzające do zorganizowania większej ilości studenckich praktyk zagranicznych zostały zintensyfikowane. Około 20 studentów wyjechało na praktyki wymienne do krajów kapitalistycznych w ramach IAESTE. Planowany jest również większy udział studentów w pracach na rzecz jednostek Pł (w ramach praktyk wakacyjnych), przez organizację hufców OHP.

4.8. Pomoce dydaktyczne

Dla potrzeb studentów uczelni zostało wydane w 1983 r. 26 skryptów o łącznej ilości 334 arkuszy, a więc na poziomie nieco wyższym w porównaniu z 1982 r. (odpowiednio 21 skryptów i 280 arkuszy).

Zakład Nowych Technik Nauczania Pł zrealizował 418 zleceń, wykonując ponad 11 000 odbitek fotograficznych i 10 000 przeźroczy, jak również około 3000 światłokopii, 2000 kserokopii i 60 foliogramów do celów wykładowych. Pracownia filmowa otrzymała 25 zleceń, w tym 8 zleceń na wykonanie filmów dydaktycznych lub naukowych. Do poprawy jakości procesu dydaktycznego winno się przyczynić objęcie przez Zakład Nowych Technik Nauczania opieki nad niektórymi audytoriami, jak również zwiększona obsługa techniczna zajęć wykładowych.

5. SPRAWY SOCJALNO-BYTOWE STUDENTÓW

Podstawowy element pomocy socjalnej dla studentów - stypendia były wypłacane w oparciu o wprowadzony dnia 1 XI 1982 r. nowy system stypendialny. System ten jest poddawany powszechnej krytyce, zarówno ze strony studentów, jak i pracowników uczelni. Z wiedzą Ministerstwa prowadzi się w Pł prace nad własnym systemem stypendialnym, który będzie poddany konsultacji w środowisku studenckim. W roku akademickim 1982/83 z pomocy stypendialnej korzystało około 2200 osób (tj. 33% ogółu studentów), w tym: ze stypendiów bezzwrotnych - 1823 osoby, zwrotnych - 74 osoby, około 300 studentów pobierało stypendia fundowane przez zakłady pracy. Sumy wydatkowane na stypendia podane są w sprawozdaniu finansowym (pkt. 13.3). Rozkład wielkości miesięcznego stypendium uzależnionego od dochodu na 1 osobę w rodzinie studenta ilustruje tabela 14.

T a b e l a 14

Wysokość stypendiów bezzwrotnych pobieranych przez studentów Pł

Wysokość stypendium od - do zł	Liczba stypendystów	% osób
do 1000	425	19,3
1000 - 2000	678	30,9
2001 - 3000	574	26,1
3001 - 4000	295	13,4
4001 - 5000	147	6,7
5001 - 6000	51	2,3
6001 - 7000	23	1,0
7001 - 8600	4	0,2

Koszt miejsca w domu studenckim w 1983 r. wynosił 1800 zł. Wysokość tej opłaty jest kontrolowana przez specjalną komisję (z udziałem studentów). Szczególnie jest dyskusyjna liczba pracowników administracyjnych Osiedla Akademickiego Pł oraz wielkość niektórych kosztów (np. energii elektrycznej).

W Pł działają 2 stołówki studenckie, posiadające około 700 miejsc normatywnych. Stwarzają one możliwość całodziennego wyżywienia około 2600 studentów. W 1983 r. korzystało z nich (prawie wyłącznie z obiadów) 1133 studentów. Liczba stołowników wzrosła dopiero po obniżeniu kosztów wyżywienia do 3500 zł miesięcznie (poprzednio 4500 zł) z równoczesnym zmniejszeniem podstawy obliczania wysokości stypendium o 1000 zł. Ponadto na terenie Pł funkcjonuje 10 bufetów studenckich, dofinansowywanych przez uczelnię.

Sądzymy, że dopiero zmiana systemu stypendialnego spowoduje, że stołówki akademickie będą w pełni wykorzystywane przez studentów. Stan obecny jest zaledwie nieco lepszy niż w 1982 roku.

W ośmiu domach studenckich Pł mieszkało w 1983 r. około 2350 studentów, a w DS-ach Filii w Bielsku-Białej - 198 studentów. Około 120 miejsc jest oddanych do dyspozycji studentów innych uczelni łódzkich (UŁ, AM, WAM, Akademia Medyczna, PWSSP). Remont VI DS-u został zakończony. Występujące niedostatki stanu technicznego nowych domów studenckich są systematycznie usuwane w ramach opracowanego 3-letniego planu remontów.

Stan zdrowotny studentów jest kontrolowany poprzez systematyczne badania okresowe. W 1983 r. objęto tym rodzajem badań 1158 osób, co stanowi zaledwie 35% osób I, III i V roku, zaplanowanych do objęcia badaniami okresowymi. W wyniku powyższych badań oraz porad lekarskich naszych studentów stwierdzono dużą liczbę osób z wadami wzroku (ponad 1000 studentów), a najczęściej występującymi schorzeniami były choroby przewodu pokarmowego, wątroby i dróg żółciowych, nieżyty górnych dróg oddechowych; w 121 przypadkach stwierdzono wystąpienie nerwic.

Planuje się zintensyfikowanie badań okresowych studentów.

6. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI STUDENCKICH

Zrzeszenie Studentów Polskich rozpoczęło swą formalną działalność konferencją uczelnianą, która odbyła się dnia 26 III 1983 r. Konferencja wybrała Radę Uczelnianą ZSP przy PŁ oraz określiła program działalności organizacji na terenie uczelni. Działalność organizacji opiera się na Studenckich Grupach Aktywności: kulturalnych (Akademicki Klub Taneczny "Tygrys", Studencki Klub "Forum"), sportowych (Akademicki Klub Kyokushikai), turystycznych (kluby skupione przy BPiT ZSR "Almatur" - "Płazik" i "Kajak"). Powyższe agendy ZSP realizowały systematycznie działalność planowaną na 1983 r. Zorganizowano obozy dla 223 studentów, głównie I roku, m.in. w Mielnie, Świnoujściu i Żywcu. Odbył się również obóz szkoleniowy w Michałowicach (60 studentów). W okresie wakacyjnym ZSP stworzyło możliwości wyjazdu dla 70 studentów do obozów pracy w NRD w ramach MOP. Planowana organizacja działalności zawodowej Zrzeszenia nie mogła się rozwinąć ze względu na brak przepisów formalno-prawnych. Liczba studentów PŁ, należących do ZSP wynosi około 300.

Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego liczy w PŁ około 1100 członków, w tym 900 studentów. Posiada on 21 sekcji sportowych. Jako główne zadanie w 1983 r. Klub przyjął rozpowszechnianie sportu masowego dla wszystkich studentów Politechniki Łódzkiej. W związku z tym zorganizowano około 100 imprez o różnym zasięgu. Do największych należały: Bieg o Puchar Rektora PŁ, Tydzień Sportu w PŁ, Mistrzostwa Lat Pierwszych oraz liczne turnieje z udziałem innych uczelni.

Sport kwalifikowany był realizowany przez sekcje sportowe, biorące udział w rozgrywkach lig państwowych, m.in. przez sekcje: badmingtona II liga, tenisa ziemnego, piłki ręcznej, siatkówki kobiet i siatkówki mężczyzn. W Mistrzostwach Polski Politechnik największe sukcesy osiągnięto w lekkoatletyce mężczyzn (II miejsce), koszykówce kobiet (II miejsce), lekkoatletyce kobiet (IV miejsce), badmintonie (IV miejsce) i pływaniu (V miejsce).

Na organizowane przez Klub Uczelniany AZS obozy letnie i zimowe wyjechało ponad 400 studentów. Dalszy rozwój Klubu jest uzależniony

od poprawy bazy sportowej w uczelni. Planowane jest zajęcie się turystyką oraz współpraca z innymi organizacjami studenckimi w zakresie sportu.

Działalność studenckich kół naukowych nie uległa w porównaniu z 1982 rokiem zbytnej aktywizacji. W uczelni jest zarejestrowanych 14 kół naukowych, z których aktywnie działa 8 (organizacja sesji naukowych, zebrań dyskusyjnych oraz obozów naukowych). Rozwój działalności kół naukowych zależy od wielu czynników, a szczególnie od inicjowania tej formy działalności studenckiej przez kadre pracowników naukowo-dydaktycznych uczelni.

Samorząd Studencki. Próby uaktywnienia działalności samorządowej studentów, poparte odpowiednią uchwałą Senatu, nie doprowadziły jednak do czynnej działalności organów samorządu studenckiego na Wydziałach oraz w uczelni.

Zostali wybrani starostowie lat, którzy stanowią reprezentację studencką wobec władz akademickich. Czynnie działają natomiast organy Samorządu Osiedla Akademickiego PŁ, reprezentowane przez Radę Osiedla oraz Rady Mieszkańców DS-ów. Organa te współpracują z pionem wychowawczym uczelni, prowadzą analizę działalności administracji Osiedla, współpracowały w utworzeniu 3-letniego planu remontów DS-ów, w działaniach nad funkcjonalnym zagospodarowaniem sal i pomieszczeń ogólnego użytku na terenie Osiedla.

W celu zanalizowania sytuacji w zakresie niektórych problemów administracji, wychowania i rozpatrzenia uwag studentów, dotyczących różnych spraw naszego Osiedla Akademickiego Senat powołał w maju 1983 r. Komisję, której wnioski zostają obecnie wprowadzane w życie. Organy Samorządu Osiedla czynnie uczestniczyły w reprezentowaniu jego mieszkańców wobec władz uczelni i Ogólnopolskiej Rady Samorządów Domów Studenckich. W wyniku obrad Sejmiku Osiedla w dniu 16 i 17 XII 1983 r. powstał Regulamin Samorządu Osiedla. Został zorganizowany Wielki Turniej Osiedla - sport i zabawa, Festyn Studencki - Dzieciom (2 VI 1983 r.) oraz kilka obozów wypoczynkowo-szkoleniowych w okresie letnim. Rada Osiedla PŁ patronuje działalności kulturalno-rozrywkowej Klubu Studenckiego "Futurysta".

Na terenie Osiedla Akademickiego PŁ działa Studenckie Radio "Żak", które w ramach tzw. programów normalnych podaje specjalny serwis informacyjny, audycje publicystyczne, muzyczne, literackie i sportowe. W 1983 r. wydarzeniem był 125 godzinny program (rekord czasu trwania audycji-audycji radia studenckiego). Redakcja "Żaka" czynnie

współpracuje z innymi radiami akademickimi oraz bierze udział w wielu zjazdach i festiwalach. W redakcji "Zaka" pracuje czynnie ponad 50 studentów, a jego audycje budzą duże zainteresowanie mieszkańców naszego Osiedla.

Uczelniana Agencja BPiT "Almatur" w PŁ patronuje działalności studenckich klubów turystycznych ("Płazik", "Ósemka", "Kajak", "Gałgan", "Lycopodium"), które zrzeszają około 200 studentów. Głównymi imprezami, zorganizowanymi przez Agencję w 1983 r. były: VIII Ogólnopolski Studencki przegląd Piosenki Turystycznej "YAPA 83", 11-13 III 83 rajd JURA-83, Akcja LATO-83, rajd BABIEGO, Akcja Zima 83. Zorganizowano 43 imprezy wycieczkowe dla około 1000 studentów; w przeglądzie piosenki YAPA 83 wzięło udział około 1200 osób, głównie studentów PŁ, w rajdzie JURA 83 - około 1500 osób. Zorganizowano 58 obozów wędrownych, w tym 4 zagraniczne.

W akcji LATO 83 wzięło udział około 1000 studentów PŁ, w ramach akcji ZIMA 83/84 odbyły się 3 obozy narciarskie dla 150 osób. Ocenia się, że połowa studentów PŁ miała możliwość uczestniczenia w różnych imprezach, organizowanych przez "Almatur" i częściowo subsydiowanych przez uczelnię.

W ramach działalności kulturalnej studentów zwiększył w 1983 r. swą aktywność Akademicki Chór PŁ, który liczy obecnie około 40 uczestników. Brał on udział w kilku uroczystościach uczelnianych. Rozwinął współpracę (wspólne koncerty) z kilkoma chórami akademickimi w Polsce. Obecnie planuje nawiązanie kontaktów z chórami studenckimi z zagranicy.

Na terenie Filii działają: ZSMP (10 osób), ZSP (40 osób) oraz AZS (120 osób). Najbardziej aktywne są sekcje sportowe działające w ZSP oraz AZS. Samorząd studencki praktycznie nie podjął swojej działalności.

7. DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWO-BADAWCZA

W ramach działalności naukowo-badawczej w 1983 r. były realizowane w uczelni 764 tematy badawcze, w tym 145 tematów prac własnych. Oznacza to, że na 1 temat przypadło średnio około 2 nauczycieli akademickich, podobnie jak w latach poprzednich. Ponadto zostało wykonanych 145 prac naukowo-usługowych.

Charakterystyka finansowa działalności naukowo-badawczej uczelni za lata 1981-83 została przedstawiona w tabeli 15.

T a b e l a 15

Charakterystyka finansowa działalności naukowo-badawczej [tys. zł]

Wyszczególnienie	1981	1982	1983	$\frac{1983}{1981}\%$	$\frac{1983}{1982}\%$
1	2	3	4	5	6
Nakłady prac razem, w tym:	300 700	312 658	408 128	135,7	130,5
- umownych	239 667	255 670	332 256	138,6	129,9
- bezumownych	61 033	56 988	75 872	124,3	133,1
Sprzedaż	260 092	303 937	347 164	133,5	114,2
Wartość prac w toku na dzień 31 XII	65 552	62 947	92 261	140,7	146,6
Zysk na działalności umownej	21 399	42 579	46 042	215,2	108,1
Fundusz honorariów działalności umownej	54 818	49 938	81 845	149,3	163,9

W 1983 r. nakłady poniesione na realizację prac badawczych wyniosły 408,1 mln zł i były większe w porównaniu z 1982 r. o 30,5%. Wzrost nakładów w pracach umownych wyniósł 29,9%, zaś w pracach własnych (bezumownych) 33,1%.

Wartość prac naukowo-badawczych sprzedanych wyniosła 347,1 mln zł i była większa o 14,2% w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Mniejszy wzrost prac sprzedanych niż nakładów spowodował wzrost wartości prac badawczych w toku na dzień 31 XII 1983 r. Przyczyną tego stanu była konieczność przedłużenia terminu zakończenia wielu prac początkowo planowanych do wykonania w 1983 r. ze względu na trudności w zakupie materiałów, podzespołów lub naprawie uszkodzonej aparatury badawczej (brak części zamiennych).

Zysk na działalności badawczej umownej wyniósł 46 mln zł i był większy o 8,1% w porównaniu z rokiem 1982.

Kosztorysowy narzut kosztów pośrednich stosowany w pracach umownych wynosił 100% kosztów bezpośrednich. Rzeczywiste koszty pośrednie stanowiły 80% i wskaźnik ten w 1984 r. został obniżony do 90%. W roku sprawozdawczym średnie nakłady na prace badawcze na 1 nauczyciela akademickiego stanowiły 289 tys. zł (1982 r. - 232 tys. zł). Średnia wartość 1 tematu pracy badawczej umownej wyniosła 540,2 tys. zł (1982 r. - 402 tys. zł).

Strukturę nakładów na działalność badawczą w latach 1981-83 przedstawiono w tabeli 16.

T a b e l a 16

Struktura nakładów na działalność badawczą

Wyszczególnienie	1981		1982		1983		1983 1982%
	suma [mln zł]	[%]	suma [mln zł]	[%]	suma [mln zł]	[%]	
Działalność umowna w tym prace objęte:	239,7	79,7	255,7	81,8	332,2	81,4	129,9
- programami rządowymi	29,6	9,9	39,9	12,8	44,8	11,0	112,3
- problemami węzłowymi	84,9	28,2	71,0	22,7	76,8	18,8	108,2
- międzyresortowymi problemami badań podstawowych	22,6	7,5	36,5	11,7	44,9	11,0	123,0
- resortowymi proble- mami MNSWiT	5,4	1,8	8,4	2,7	17,7	4,3	210,7
- bezpośrednio współ- pracę z jednostkami gospodarczymi	97,2	32,3	99,9	31,9	148,0	36,3	148,1
Działalność bezumowna	61,0	20,3	56,9	18,2	75,9	18,6	133,1
Razem	300,7	100,0	312,6	100,0	408,1	100,0	130,5

W 1983 r. wzrost nakładów w pracach umownych wyniósł 29,9%, należy jednakże podkreślić, że wzrost ten nastąpił głównie w bezpośredniej współpracy z jednostkami gospodarczymi (o 48,1%). Świadczy to o wyraźnym przesuwaniu się zaangażowania potencjału badawczego uczelni w kierunku bezpośredniej współpracy z organizacjami gospodarczymi.

W małym stopniu nastąpił wzrost w ramach rządowych programów badawczo-rozwojowych (o 12,3%) i problemów węzłowych (o 8,2%). Jednostki organizacyjne Pł w ograniczonym zakresie mogły korzystać z rewaloryzacji nakładów, w programach rządowych i problemach węzłowych które miały miejsce w 1983 r.

Natomiast wyraźne zwiększenie nakładów nastąpiło w problemach międzyresortowych badań podstawowych (o 23%) w szczególności w tych problemach, gdzie koordynatorami są jednostki organizacyjne szkół wyższych, a także w problemach resortowych MNSWiT (o 110,7%).

Prace naukowe realizowane w ramach badań sterowanych centralnie stanowią 45,1% całości nakładów poniesionych w 1983 r. i 55,4% nakładów poniesionych w ramach prac umownych.

W problemach koordynowanych centralnie największe zaangażowanie uczelni występuje w następujących problemach:

a) w rządowych programach badawczo-rozwojowych:

PR-8 „Kompleksowy rozwój energetyki”

b) w problemach węzłowych:

04.3 „Badanie procesów jądrowych i wykorzystanie techniki jądrowej w społeczno-gospodarczym rozwoju kraju”

03.7 „Inżynieria i aparatura chemiczna”

05.5 „Rozwój podzespołów i urządzeń elektrotechnicznych”

09.11 „Kompleksowe wykorzystanie surowca drzewnego w przemyśle przemysłowym”

c) w międzyresortowych problemach badań podstawowych:

MRI.14 „Metody fizyko-chemiczne rozdzielania związków i ich automatyzacja”

MRI.5 „Oddziaływanie promieniowania z materią”

MRI.12 „Synteza, struktura oraz własności chemiczne i biologiczne związków organicznych”

MRI.11 „Elektrochemia granicy faz i środowisk jonogennych”

d) w problemach resortowych MNSWiT:

RI-17 „Wybrane zagadnienia optymalizacji zautomatyzowanych układów napędu elektrycznego”

RI-13 „Wyładowania elektryczne w gazach i w próżni”

W 1983 r. następujące jednostki organizacyjne prowadziły koordynację badań sterowanych centralnie:

1) Instytut Automatyki - koordynacja I stopnia RI-17

„Wybrane zagadnienia optymalizacji zautomatyzowanych układów napędu elektrycznego”,

2) Instytut Maszyn Przepływowych - koordynacja II stopnia problemu węzłowy O3.7

„Inżynieria i aparatura chemiczna” - podproblem „Maszyny przepływowe w procesach chemicznych”.

3) Instytut Transformatorów, Maszyn i Aparatów Elektrycznych - koordynacja grupy tematycznej „Teoria pola elektromagnetycznego” w ramach problemu węzłowego O5.5 (podproblem O5.5A - „Wybrane podstawowe badania w dziedzinie elektrotechniki”).

Jednym z czynników określającym efektywność wykonywanych prac umownych jest wykorzystanie tych prac w gospodarce narodowej. W 1983 r. zostało zastosowanych w jednostkach gospodarczych 51 prac naukowo-badawczych, w tym 6 na podstawie umów wdrożeniowych. Ogółem w 1983 r. było realizowanych 16 umów wdrożeniowych (tabela 17).

T a b e l a 17

Umowy wdrożeniowe

Wyszczególnienie	1979	1980	1981	1982	1983
Liczba umów wdrożeniowych	14	17	15	21	16
Potwierdzone efekty ekonomiczne [w tys. zł]	9082	3264	1104	47 398	15 402
Wartość wpłat na FEW i FNW dla Pł [w tys. zł]	389,8	1258,4	236,8	1378,5	1404
Wartość wypłaconych nagród pracownikom Pł [w tys. zł]	56,7	476,8	281,0	381,3	1447

Potwierdzone efekty ekonomiczne tych wdrożeń w 1983 r. wynoszą 16 mln zł i nie jest to wartość ostateczna, gdyż potwierdzenia przychodzą do uczelni ze znacznym opóźnieniem (niejednokrotnie po wielu interwencjach ze strony uczelni).

Ważnym wynikiem działalności naukowo-badawczej są wynalazki i ich zastosowanie w gospodarce narodowej (tabela 18).

W 1983 r. nastąpiło zwiększenie liczby projektów wynalazczych zgłoszonych do Urzędu Patentowego PRL w porównaniu z latami poprzednimi. Zwiększyła się także liczba wynalazków zastosowanych w gospodarce narodowej. Szczególnie znacznie wzrosła liczba umów licencyjnych i ponad dwukrotnie wzrosła wysokość wpłat na rzecz uczelni z tytułu opłat licencyjnych. Wpłaty te w 1983 r. wyniosły 1,9 mln zł i w pełni pokrywają koszty ochrony patentowej krajowej.

T a b e l a 18

Działalność w zakresie wynalazczości

Wyszczególnienie	1980	1981	1982	1983
Liczba projektów wynalazczych zgłoszonych do UP PRL	116	88	103	116
Liczba przyznanych patentów	157	135	146	141
Liczba zastosowanych w praktyce projektów wynalazczych	54	32	35	45
Ilość zawartych umów licencyjnych	6	4	10	15
Koszty ochrony patentowej w tys. zł	2731	2863	2716	2913
w tym: krajowej	1905	1760	1918	1764
zagranicznej	826	1063	798	1149
Wpływy z umów licencyjnych w tys. zł	253,7	815,8	937,0	1921
Korzyści ekonomiczne ze stosowania projektów wynalazczych w mln zł	13,8	11,2	15,0	22,8
Kwota wynagrodzeń wypłaconych twórcom w tys. zł	532	440	591	1186

Twórcy wynalazków otrzymali wynagrodzenie w wysokości 1,2 mln zł, co jest dwukrotnym wzrostem w porównaniu do roku ubiegłego. Obserwuje się systematyczny wzrost zainteresowania jednostek gospodarczych patentami uczelni - jest to niewątpliwie wynikiem działania systemu reformy gospodarczej i trudności zakupu licencji zagranicznych. Należy sądzić, że proces ten będzie rozwijał się coraz szerzej w dalszych latach.

Natomiast w dalszym ciągu dyskusyjna jest sprawa, w jakim stopniu utrzymywać ochronę patentową za granicą, ze względu na duże i wzrastające opłaty ochrony. W 1983 r. w kilku przypadkach odstąpiono od dalszej ochrony zagranicznej w przypadku braku uzasadnienia handlowego.

Nakłady na działalność naukowo-badawczą umowną i własną w 1983 r. w poszczególnych instytutach przedstawiono w tabeli 19.

Istotnym wskaźnikiem charakteryzującym osiągnięcia naukowe uczelni jest liczba publikacji pracowników i liczba organizowanych konferencji naukowych.

Zestawienie liczbowe publikacji w latach 1981-83 podano w tabeli 20. Z dużym zadowoleniem należy stwierdzić, że w 1983 r. nastąpił znaczny wzrost liczby publikacji (o 88,4%) w porównaniu do roku ubiegłego. Wzrost ten nastąpił głównie w grupie komunikatów naukowych, ale także jest znaczny w grupie rozpraw i oryginalnych prac naukowych.

Nakłady na działalność naukowo-badawczą w instytutach w 1983 r.

Politechnika Łódzka	Prace umowne		Prace własne		Liczba	
	suma [w tys. zł]	[%]	suma [w tys. zł]	[%]	publi- kacji	naucz. akadem.
1	2	3	4	5	6	7
I-1 Informatyki	1 754	0,5	197	0,3	16	34
I-2 Matematyki	109	0,03	193	0,3	17	64
I-3 Fizyki	11 559	3,4	5 306	7,0	97	69
I-4 Papiernictwa i Maszyn Papierniczych	11 837	3,5	3 148	4,1	34	20
I-5 Mechaniki Stosowanej	3 864	1,1	2 254	3,0	12	36
I-6 Konstrukcji Maszyn	8 179	2,4	792	1,0	26	52
I-7 Materiałoznawstwa i Techn. Metali	13 016	3,9	1 413	1,9	12	33
I-8 Obrabiarek i Techn. Bud. Maszyn	15 458	4,6	1 547	2,0	26	38
I-9 Techniki Ciepłej i Chłodnictwa	6 626	2,0	322	0,4	8	24
I-10 Maszyn Przepływowych	42 669	12,8	886	1,2	38	27
I-11 Pojazdów	4 007	1,2	1 093	1,4	5	26
I-12 Podstaw Elektrotechniki	10 281	3,1	98	0,1	38	54
I-13 Automatyki	8 788	2,6	2 173	2,9	16	37
I-14 Transformatorów, Masz. i Apar. Elektr.	21 202	6,3	2 013	2,7	32	47
I-15 Elektroenergetyki	8 687	2,6	2 656	3,5	36	42
I-16 Elektroniki	6 662	2,0	1 837	2,4	31	36
I-17 Chemii Ogólnej	13 665	4,1	5 685	7,5	75	58
I-18 Chemii Organicznej	9 478	2,8	4 000	5,4	28	32
I-19 Międzyresortowy Inst. Techn. Radiac.	25 038	7,5	5 859	7,7	86	55
I-20 Polimerów	8 199	2,4	5 029	6,6	57	32

T a b e l a 19 (cd.)

1		2	3	4	5	6	7
I-21 Barwników		2 084	0,6	3 476	4,6	6	13
I-22 Metrologii Włókien i Odzieżown.		1 977	0,6	1 517	2,1	48	19
I-23 Mechanicznej Technologii Włókna		2 683	0,8	303	0,4	47	34
I-24 Włókien Sztucznych		12 037	3,6	3 103	4,1	24	22
I-25 Fizyki Włókna i Chem. Obr. Włókna		237	0,07	561	0,7	16	19
I-26 Maszyn i Urządzeń Włókienniczych		1 933	0,6	232	0,3	15	40
I-27 Organizacji i Zarządzania		1 978	0,6	545	0,7	35	35
I-28 Podstaw Chemii Żywności		9 852	3,0	1 139	1,5	41	40
I-29 Biochemii Technicznej		6 414	1,9	3 192	4,2	22	17
I-30 Chemii Technologii Żywności		4 289	1,3	2 510	3,3	18	30
I-31 Technologii, Fermentacji i Mikrobiologii		5 639	1,7	2 494	3,3	44	20
I-32 Inżynierii Budowlanej		8 955	2,7	1 968	2,6	42	61
I-33 Inżynierii Środowiska		8 316	2,5	1 173	1,5	40	46
I-34 Inżynierii Chemicznej		11 664	3,5	3 416	4,5	62	48
I-35 Architektury i Urbanistyki		2 654	0,8	413	0,5	30	41
RNO Ośrodek Aparatury Naukowej		5 721	1,7	707	0,9	4	2
B Biblioteka Główna		64	0,02	389	0,5	1	4
RSN Zakład Techn. Środków Nauczania		31	0,009	-	-	-	-
Razem:		317 606	95,1	73 639	97,1	1 185	1 307
Filia Pł w Bielsku- -Białej	F I-1 Inst. Technol. Samochodowy	10 877	3,3	972	1,3	27	36
	F I-2 Inst. Mechaniczno-Konstr.	1 771	0,5	1 250	1,6	19	30
	F I-3 Inst. Włókienniczy	3 731	1,1	11	0,01	47	21
	F Z-1 Zakład Matemat. Fizyczny	-	-	-	-	3	14
	F S-1 Studium Nauk Społ. Polit.	-	-	-	-	-	7
Razem:		16 379	4,9	2 233	2,9	96	108
Ogółem Pł i Filia w Bielsku-Białej:		333 985	100,0	75 872	100,0	1 281	1 415

Liczba tych publikacji osiąga poziom z 1979 roku i jest tylko o 15% mniejsza od roku 1980 gdy była największa na przestrzeni ostatnich lat.

T a b e l a 20.

Publikacje pracowników Politechniki Łódzkiej

Rodzaj publikacji	1980	1981	1982	1983
studia, rozprawy, oryginalne prace naukowe	790	600	430	577
monografie	5	7	4	2
komunikaty naukowe	503	376	182	583
podręczniki	11	13	10	15
skrypty	29	13	17	20
artykuły przeglądowe	56	27	27	25
inne	53	59	10	59
R a z e m	1447	1059	680	1281

W okresie sprawozdawczym w Politechnice Łódzkiej było zorganizowanych 25 konferencji i sympozjów naukowych w tym 3 o charakterze międzynarodowym.

W 1983 roku został wprowadzony zmieniony system sterowania działalnością naukowo-badawczą. Zmiana polega na przejęciu funkcji zespołów opiniodawczych przez wydziałowe komisje nauki. Wydaje się, że zmiana ta została pozytywnie przyjęta przez poszczególne wydziały. Stworzyło to możliwość merytorycznej oceny działalności naukowej poszczególnych instytutów przez rady wydziałowe oraz większe zintegrowanie działalności naukowej, dydaktycznej i kształcenia kadry w ramach wydziału. Wydziałowe Komisje nauki dokonują także oceny i odbioru prac własnych instytutów.

Rok 1983 charakteryzował się bardziej stabilnymi warunkami wykonywania prac badawczych w uczelni w porównaniu z rokiem 1982. Obserwuje się większe zainteresowanie pracami badawczymi przez jednostki gospodarcze i przesuwaniu się zaangażowania potencjału badawczego uczelni w kierunku bezpośredniej współpracy z organizacjami gospodarczymi. W dobrej sytuacji są te instytuty, które od lat utrzymywały bezpośrednią współpracę z przedsiębiorstwami gospodarki narodowej; w trudniejszej znalazły się te, których działalność umowna opierała się na zleceniach uzyskanych ze zjednoczeń i ministerstw.

W mniejszym stopniu wystąpiło także zjawisko przerywania wykonywanych prac badawczych powodowane względami finansowymi. W 1983 r. było tylko 6 tematów przerywanych; w 1982 r. - 30 prac przerywanych.

Pozytywnie należy także ocenić prawne uregulowanie strony finansowej wykonywania prac umownych zawarte w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 IV 1983 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej szkół wyższych. Umożliwiło to, opracowanie i wydanie Zarządzenia Rektora Nr 10/83 z dnia 9 XII 1983 r. w sprawie zawierania i rozliczania umów o wykonanie prac badawczych, które w sposób kompleksowy reguluje działalność naukowo-badawczą w Politechnice Łódzkiej wraz z nowymi wzorami umów.

W okresie sprawozdawczym, podobnie jak w latach poprzednich, prowadzono działalność informacyjną o osiągnięciach badawczych uczelni. W czerwcu 1983 r. uczelnia uczestniczyła w ekspozycji 55 Targów Poznańskich oraz w Ogólnopolskiej Giełdzie Wynalazków, zorganizowanej przez Ośrodek Postępu Technicznego w Katowicach. Zostały także poważnie zaawansowane prace nad wydaniem informatora o rozwiązaniach naukowo-technicznych powstałych w uczelni, które mogą być zastosowane w gospodarce narodowej. Przewiduje się, że informator zostanie wydany na 40-lecie PŁ.

8. KSZTAŁCENIE KADRY NAUKOWEJ

Jednym ze wskaźników kształcenia kadry jest liczba uzyskiwanych stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego.

T a b e l a 21

Stopnie naukowe oraz stypendia i staże naukowe

Stopnie naukowe, stypendia, staże naukowe	1980 r.	1981 r.	1982 r.	1983 r.
Doktoraty	107	103	77	65
Habilitacje	6	5	4	3+3*
Stypendia doktorskie	76	87	76	51
Stypendia habilitacyjne	18	23	30	28
Staże naukowe i zawodowe	43	44	43	47

*Oczekuje na zatwierdzenie przez CKK.

Od 1980 roku obserwuje się systematyczne zmniejszanie się liczby nadawanych stopni naukowych doktora. Wynika to z faktu, że zmniejsza się liczba starszych asystentów i asystentów, a znacznie powiększa się grupa adiunktów. Jednakże w tym zakresie sytuację w uczelni można uznać za pomyślną.

Liczba osób uzyskujących stopień doktora habilitowanego od szeregu lat kształtuje się na poziomie 4...6 osób. Ponadto poza uczelnią w okresie ostatnich trzech lat uzyskało stopień doktora habilitowanego 7 osób. Liczba habilitacji w uczelni jest zbyt mała i wyraźnie odbiega od średniego poziomu większych uczelni technicznych. Stan taki kształtuje się od wielu lat i stanowi w naszej uczelni istotną barierę w rozwoju samodzielnej kadry naukowej. Jakkolwiek liczba samodzielnych pracowników od roku 1980 nie maleje i utrzymuje się na poziomie 186...188 osób (bez Filii w Bielsku-Białej) jest to jednak liczba mniejsza niż w roku 1975, gdy wynosiła 207 profesorów i docentów. Sytuację pogarsza fakt, że w ostatnich latach znacznie zwiększyła się średnia wieku profesorów (59 lat) i docentów (53,2 lat), a także adiunktów (40,5 lat).

Pewne nadzieje na poprawienie sytuacji w zakresie habilitacji stwarza większa liczba pobieranych stypendiów habilitacyjnych.

Obecnie w uczelni jest wykonywanych około 30 prac habilitacyjnych, znacznie zaawansowanych, które powinny zakończyć się kolokwiami w okresie najbliższych trzech lat. Można przypuszczać, że w 1984 r. po raz pierwszy liczba ta przekroczy 10 habilitacji.

9. APARATURA NAUKOWO-BADAWCZA

W 1983 roku została zakupiona w uczelni aparatura naukowo-badawcza za sumę 156,1 mln zł, w tym z funduszu rozwoju za sumę 127,2 mln zł oraz w ramach prac umownych za sumę 28,9 mln zł.

W porównaniu z rokiem 1982 nastąpił wzrost zakupu aparatury o 50%. Pozytywnym faktem jest trzykrotny wzrost wartości zakupionej aparatury w ramach prac umownych.

T a b e l a 22

Aparatura naukowo-badawcza [mln. zł]

Wyszczególnienie	1981	1982	1983	1983, 1982%
Limit	99,0	84,5	115,9	137,2
Zakup aparatury z FWSz (F.R)	100,6	92,0	127,2	138,3
Zakup aparatury z kosztów zwrotnych prac umownych	24,6	9,6	28,9	301,0
Wartość aparatury brutto na 31 XII	1166,0	1284,0	1532,0	119,3
Umorzenia na 31 XII	845,7	971,9	1146,5	117,9
Wartość aparatury netto na 31 XII	270,3	312,1	385,5	123,5
Współczynnik nowoczesności	0,243	0,243	0,252	103,7

W ciągu ostatnich dwóch lat zakup aparatury ograniczał się do aparatury produkcji krajowej oraz z I obszaru płatniczego. Nie ma praktycznie żadnej możliwości zakupu aparatury z II obszaru płatniczego. Istnieją duże trudności z zakupem części zamiennych do aparatury z krajów obszaru dolarowego. Wśród zakupionej aparatury w 1983 r. 34% wartości stanowi zakup sprzętu informatycznego.

Wskaźnik nowoczesności aparatury zwiększył się do 0,252, jednakże pozostaje on nadal bardzo niski, co wskazuje na wysoki stopień zesterzenia się aparatury naukowej w uczelni.

Pozytywnym elementem w zakresie wyposażenia aparaturowego w 1983 r. było oddanie do użytkowania liniowego akceleratora elektronów w Instytucie Techniki Radiacyjnej oraz zakupienie 12 szt. minikomputerów i kalkulatorów programowalnych.

Rozpoczęto także wstępne prace nad wyodrębnieniem Centrum Obliczeniowego w Instytucie Informatyki i wyposażeniem go w minikompu-

tery MERA 400, co powinno spowodować zmniejszenie obciążenia maszyny cyfrowej ODRA 1305 zajęciami dydaktycznymi. Można spodziewać się, że te zmiany umożliwią większe wykorzystanie ośrodka obliczeniowego dla prac naukowo-badawczych.

10. DZIAŁALNOŚĆ BIBLIOTECZNA

We wrześniu 1983 roku została wybrana Rada Biblioteczna, która wraz z wybranym Dyrektorem Biblioteki jest organem kierującym działalnością biblioteczną uczelni.

Działalność Biblioteki Głównej oraz sieci bibliotek filialnych i instytutowych ilustruje tabela 23.

W zakresie prenumeraty czasopism z II strefy płatniczej został utrzymany poziom ubiegłego roku, tzn. 413 tytułów.

Ponadto prenumerata 9 periodyków jest opłacana z funduszu Prezydenta m.łodzi oraz 3 wydawnictwa ciągle przez British Council. Uniwersytet w Strathclyde przekazał nam w darze 5 tytułów czasopism zagranicznych.

W 1983 roku księgozbiór książek zagranicznych został wzbogacony o 318 woluminów otrzymanych w darze z Ambasady Francuskiej.

Biblioteka Główna Pł została przyjęta przez British Council w poczet instytucji wykorzystujących automatyczny system informacji naukowej „BRIOLIS” w British Council.

Działalność biblioteczna PŁ (Biblioteka Główna, Biblioteki Filialne na Wydziałach oraz Biblioteki Instytutowe)

Rok	Zbiory w wolum. i jedn. obliczeniowych				Wydatki w tys. zł				Udostępnianie zbiorów					Pracownicy pełnozatrudnieni					Wymiana wydawnictw					Powierzchnia m ²			
	ogółem	w tym			ogółem	w tym			ilość czytel- ników	odwie- dziny w czy- tel- niach	wypożyczenie			ogółem	w tym					wysłano w wol. i zesz.		otrzymano w wol. i zesz.		w tym otrzyma- no tytu- łów cza- sopism zagran.	Biblio- teka Główna	Biblio- teki Filialne	Biblio- teki Instyt.
		czaso- pisma	książki	zbiory specj.		czaso- pisma	książki	zbiory specj.			na miejsco (w czy- tel- niach)	do domu	między- biblio- teczne		biblio- tekarze	kse- rogr.	intro- lig.	admi- nistr.	obsługa	kraj.	zagr.	kraj.	zagr.				
1980	858 261	97 421	400 630	350 210	14 627,4	9 383,0	4 503,4	202,3	23 058	114 838	442 144	153 750	2321	98	85	4	4	3	2	2279	1934	1551	1791	330	1322	939	brak danych
1981	879 008	101 229	416 522	361 257	12 636,1	8 721,7	2 982,6	177,1	26 777	72 321*	327 272*	175 912	1330	99	85	4	4	3	3	1080	957	1594	1544	405	1322	1862	brak danych
1982	845 560	107 538	395 696	332 326	29 831,4	25 956,0	2 264,6	169,9	21 329	83 782	327 528	149 695	1230	110**	94	4	4	3	5	1158	1039	1123	1798	388	1322	1869	1496
1983	828 685	106 511	394 528	327 646	25 626,5	17 815,1	7 042,7	226,7	20 886	83 645	454 163	129 254	3836	107	89	5	4	3	6	951	1025	1549	587 + 29*	200	1322	1869	1442

* Bez Bibliotek Instytutów (brak danych za 1981 rok)

** Zwiększenie etatów w 1982 r. z tytułu powołania Biblioteki Elektrotechniki

11. WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

W roku sprawozdawczym współpraca Politechniki Łódzkiej z zagranicą była głównie realizowana w oparciu o umowy o bezpośredniej współpracy. Uczelnia ma zawartych 10 umów z uczelniami krajów socjalistycznych oraz 4 umowy z uczelniami krajów kapitalistycznych. W 1983 roku do MNSWiT zostały przekazane projekty dwóch kolejnych umów; z Ingenieurhochschule w Zwickau (NRD) o współpracy w dziedzinie mechaniki i elektrotechniki stosowanej oraz z University College of Swansea (Wielka Brytania) o współpracy w dziedzinie inżynierii chemicznej.

W omawianym roku dwóch profesorów uczelni otrzymało godność doktora honoris causa uczelni zagranicznych, prof. dr hab. Jerzy Kroh w University of Strathclyde w Glasgow oraz prof. dr Władysław Pełczewski w Universite Paul Sabatier w Tuluzie. Liczbowe zestawienie wyjazdów pracowników za granicę i przyjazdów gości do Politechniki Łódzkiej przedstawia tabela 24.

T a b e l a 24

Wyjazdy za granicę pracowników Politechniki Łódzkiej i przyjazdy gości zagranicznych do Politechniki Łódzkiej

Rodzaj wyjazdu - przyjazdu	Rok 1983					
	wyjazdy			przyjazdy		
	KS	KK	łącznie	KS	KK	łącznie
Staża długoterminowe	5	16	21	2	-	2
Staża krótkoterminowe	11	21	32	5	1	6
Konferencje	95	39	134	-	5	5
Bezpośrednia współpraca	38	24	62	28	16	44
Inne	31	26	57	10	11	21
OGÓŁEM	180	126	306	45	33	78
Dla porównania w r. 1982:						
OGÓŁEM	134	88	222	19	18	37

W wyniku prowadzonych wspólnie przez promotorów z naszej uczelni i z Uniwersytetu Strathclyde prac doktorskich w sierpniu 1983 r. mgr inż. Jan Zaráś z Instytutu Mechaniki Stosowanej PŁ uzyskał stopień doktora Uniwersytetu Strathclyde. Promotorami tej pracy byli

dr L. Rhodes i doc. dr hab. Marian Królak. Wspólne prowadzenie prac doktorskich jest kontynuowane. W październiku 1983 r. została oddelegowana kolejna osoba celem odbycia rocznych studiów doktoranckich w Uniwersytecie Strathclyde w Glasgow.

Kontynuowane są także kursy języka angielskiego prowadzone przez lektorów z Uniwersytetu Strathclyde dla pracowników uczelni. W lipcu 1983 r., już po raz piąty, został zorganizowany tego rodzaju kurs w Domu Pracy Twórczej w Konopnicy.

W lutym 1983 r. odbyło się w Politechnice Łódzkiej pierwsze specjalistyczne seminarium tzw. „seminarium 5 x 5”, stanowiące nową formę współpracy PŁ z Uniwersytetem Strathclyde. Tematem seminarium były problemy z zakresu biotechnologii. Pracownicy obu uczelni wygłosili referaty z zakresu prowadzonych przez siebie badań. W wyniku dużego zainteresowania obu stron, druga część seminarium odbędzie się w 1984 r. w Uniwersytecie Strathclyde w Glasgow. Podobne seminaria będą także organizowane w innych dyscyplinach naukowych, w których istnieje ścisła współpraca naukowa między obu uczelniami.

W 1983 roku w uczelni odbyły się również inne imprezy naukowe z udziałem gości zagranicznych. Instytut Architektury i Urbanistyki zorganizował sympozjum nt. „Architektura-Kształcenie-Zawód”, w którym uczestniczyło 6 osób z RFN. Instytut Transformatorów, Maszyn i Aparatów Elektrycznych zorganizował XIX Sympozjum Maszyn Elektrycznych z udziałem 1 osoby z Wielkiej Brytanii oraz I Międzynarodowe Seminarium nt. „Wybranych zjawisk w plaźmie łuku elektrycznego” z udziałem 2 osób z Holandii i 1 osoby z NRD.

Politechnika Łódzka przyjmowała gości zagranicznych w ramach umów o bezpośredniej współpracy oraz na specjalne zaproszenie kierowane głównie do wybitnych osobistości świata naukowego za granicą. W wyniku tych zaproszeń uczelnię odwiedzili m.in.:

- goście z W. Brytanii - prof. dr F. Dainton, doktor h.c. PŁ, prof. Hammond, prof. Jahoda, prof. Tedford, prof. Fletcher;
- goście z Danii - prof. Krabbe, prof. Chapoy;
- goście z RFN - prof. Gottsching, prof. Lunenschloss;
- goście z Francji - prof. Balland, prof. Kirschner;
- gość z Japonii - prof. Someya;
- goście z NRD - prof. Hoeft, prof. Aurich, prof. Meissner;
- gość z CSRS - prof. Jambich.

W maju 1983 roku zostało założone przy Politechnice Łódzkiej Towarzystwo Polsko-Szkockie, odpowiednik istniejącego już od wielu lat w Glasgow Towarzystwa Szkocko-Polskiego.

Współpraca z zagranicą Filii Pł jest prowadzona przez Politechnikę Łódzką w Łodzi. Realizacja wyjazdów pracowników są realizowane w miarę możliwości finansowych uczelni.

Z ważniejszych pobytów za granicą należy odnotować wyjazd roczny 09/82: 09/83 prof. dr hab. Jana Wajanda na zaproszenie firmy Sulzer do Szwajcarii oraz wyjazd do Wielkiej Brytanii prof. dr hab. Andrzeja Włochowicza.

12. DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA

W okresie sprawozdawczym Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej wykonało 70 tytułów o łącznej objętości 663 arkuszy wydawniczych. Wydano 26 tytułów o objętości 334 arkuszy skryptów, 21 tytułów o objętości 183 arkuszy zeszytów naukowych oraz 23 tytuły o objętości 146 arkuszy wydawnictw informacyjnych.

W porównaniu z 1982 rokiem nastąpił znaczny wzrost zarówno liczby tytułów (o 26 pozycji), jak również wzrost objętości o 227 arkuszy wydawniczych.

13. BAZA LOKALOWA

W lipcu 1983 r. Politechnika Łódzka przejęła nieruchomość położoną w Małkowie koło Warty o pow. ok. 7 ha wraz z zabytkowym dworkiem o kub. 4750 m³ i pawilonem zaplecza o kub. 750 m³. Obiekty będą przeznaczone na Ośrodek Dydaktyczno-Wychowawczy PŁ.

Na podstawie Decyzji Nr 142/83 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 28 X 1983 r. uczelnia pozyskała budynki przy ul. Piotrkowskiej 260 o pow. użytkowej ok. 3000 m². Budynki planuje się przeznaczyć dla Instytutu Informatyki PŁ.

W wyniku starań rozpoczętych już w 1979 r., Decyzją Nr 100/83 z dnia 12 I 1984 r. Politechnika otrzymała teren (boisko piłki nożnej „Tęcza”) przy ul. Wólczańskiej 248 o pow. 1 ha.

W trakcie realizacji znajduje się obecnie dalsza budowa pawilonu Wydziału Elektrycznego.

Remonty kapitalne i inne roboty prowadzone w okresie sprawozdawczym zestawiono w tabelach 25-28.

T a b e l a 25

Plan finansowy remontów 1983 r.

Wykonawca	Wartość remontów [tys. zł]	
	plan 1983 r.	wykonano 1983 r.
Wykonawcy zewnętrzni	70 560	69 543
Zakład Remontowo-Budowlany PŁ	27 000	27 628
OGÓŁEM	97 560	97 171*

* W tym roboty w toku 1945 tys. zł.

T a b e l a 26

Remonty kapitalne w obiektach PŁ

Nazwa obiektu	Wartość nakładów [tys. zł]			
	w latach poprzednich	w 1982 r.	w 1983 r.	przewidywana wartość całkowita
VI Dom Studenta al. Politechniki 11	5655	7977	15 983	29 615

T a b e l a 26 (cd.)

Nazwa obiektu	Wartość nakładów [tys. zł]			przewidywana wartość całkowita
	w latach poprzed- nich	w 1982 r.	w 1983 r.	
Budynek (hala) nr 16 ul. Wólczańska 219	20765	14894	12080	55959
Laboratorium Insty- turu Pojazdów ul. Zeromskiego 116	1589	7640	9674	86000
Zabytkowy Pałac ul. Worcella 6/8	3869	3120	3020	18709

T a b e l a 27

Wykaz ważniejszych prac remontowych wykonywanych lub kontynuowanych
w 1983 r.

Nazwa obiektu	Wartość prac remontowych [tys. zł]	Uwagi
Teren uczelni	4575	- wykonanie robót drogowych,
I DS al. Politechniki 3	1809	- wykonanie remontu kapitałnego dźwigu osobowego
Teren uczelni	2369	- remont instalacji odgromowej
Instytut Polimerów Bud. Wydz. Włókienniczego ul. Zeromskiego 116	1039	- wymiana instalacji elektrycznej, - poprawa warunków BHP
Instytut Techniki Radia- cyjnej, ul. Wróblewskie- go 15	1366	- ogrodzenie terenu

T a b e l a 28

Wykaz ważniejszych prac wykonanych przez Zakład Remontowo-Budo-
wlany PŁ

Nazwa obiektu	Wartość prac remontowych [w tys. zł]	Uwagi
Instytut Włókien Sztucznych	720	wykonanie prac malarskich i posadzkarskich

T a b e l a 28 (cd.)

Nazwa obiektu	Wartość prac remontowych [w tys. zł]	Uwagi
Studium Wychowania Fizycznego	1694	oddanie dodatkowej powierzchni dla potrzeb Studium W-F
Instytut Techniki Radiacyjnej	786	prace stolarskie i malarskie
Budynek Administracyjny	1030	prace elektryczne, malarskie i murarskie
Instytut Mechaniki Stosowanej	644	prace murarskie i malarskie
Instytut Przędzalnictwa	712	prace elektryczne, hydrauliczne i malarskie
IV DS	1452	prace murarskie, malarskie i stolarskie

14. SYTUACJA FINANSOWA UCZELNI

Sytuacja finansowa Politechniki Łódzkiej w 1983 roku była zadowalająca. Otrzymane limity i dotacje z MNSWiT zabezpieczały potrzeby poszczególnych działalności.

Sprawozdanie finansowe uczelni za 1983 r. zostało przyjęte przez MNSWiT w dniu 16 II 1984 r.

Ogólna suma obrotów ujętych w bilansie wynosi 5 385 020 tys. zł. Należy wspomnieć, iż w 1983 r. na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 IV 1983 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej państwowych szkół wyższych (Dz.U. Nr 28/83) z dnia 1 I 1983 r. uległ zmianie system finansowy uczelni.

System powyższy wprowadził pewne przegrupowania łącząc niektóre działalności i fundusze szkoły, co stwarza pewne trudności w przeprowadzeniu analizy porównawczej wykonania budżetu Pł w 1983 r. w analogicznych pozycjach w stosunku do 1982 r.

14.1. Finansowanie działalności naukowo-dydaktycznej i wychowawczej

Biorąc pod uwagę dotychczas występujące trudności rozdzielnego traktowania działalności dydaktyczno-wychowawczej i realizacji własnych prac naukowo-badawczych, która to działalność spoczywa na tych samych pracownikach naukowo-dydaktycznych i wykonywana jest w zasadzie w ramach jednego wynagrodzenia pracownika - nowy system potraktował obydwa te rodzaje działalności łącznie.

Również włączono do tej grupy działań szkoły zadania związane z procesem wychowania, działalności studenckich kół naukowych, działalność kulturalną, społeczną itp.

W konsekwencji tego uczelnia otrzymuje na te zadania z budżetu jedną dotację w miejsce występujących do 1982 r. odrębnych trzech dotacji.

Obraz finansowy działalności naukowo-dydaktycznej i wychowawczej przedstawiono w tabeli 29. Z danych liczbowych wynika że wykonanie w 1983 r. w poszczególnych pozycjach dochodów i kosztów w stosunku do 1982 r. wykazuje znacznąwyżkę. Decydujący wpływ na wyżkę kosztów ma wzrost o 72,6% wynagrodzeń bezpośrednich wraz z pochodnymi. Wzrost wynagrodzeń wynikał głównie z realizacji w 1983 r.

postanowień ustawy o szkolnictwie wyższym w zakresie wypłat kroczącej wysługi lat, nagród jubileuszowych oraz kolejnego etapu regulacji płac nauczycieli akademickich wprowadzonej od 1 X 1983 r.

T a b e l a 29

Dochody i koszty działalności naukowo-dydaktycznej i wychowawczej

Wyszczególnienie	[w tys. zł]	[w tys. zł]	%
	Wykonanie 1983 r.	Wykonanie 1982 r.	wyk.83 wyk.82
	2	3	4
<u>I Dochody</u>			
1. Dotacja budżetowa	1 182 590	853 554	138,5
2. Pozost. funduszu pr. bad. i fund. na cele socjalne i wychowawcze	35 926	-	-
3. Opłaty za studia podyplomowe	479	1 476	32,4
4. Opłaty administracyjne	367	364	100,8
5. Pozostały doch. zal. do działaln. naukowo-dydaktycznej i wychowawczej	5 322	-	-
6. Razem środki do dyspozycji (1-5)	1 224 684	855 394	143,2
<u>II Koszty</u>			
1. Wynagrodzenia bezpośrednie wraz z poch.	610 764	353 746	172,6
2. Materiały bezpośrednie	53 286	41 478	128,4
3. Usługi oraz inne koszty bezpośrednie	43 758	31 419	139,2
4. Koszty wydziałowe	209 665	200 419	104,6
5. Koszty ogólnozakładowe	272 125	190 811	142,6
6. Wynik działalności pomocniczej	3 707	2 986	-
7. Razem koszt własny działalności	1 193 305	814 887	146,4
8. Straty nadzwyczajne	490	996	49,1
9. Zyski nadzwyczajne	480	2 822	17,0
10. Razem koszty	1 193 295	816 713	146,1
11. Wynik działalności	31 389	38 681	81,1

14.2. Finansowanie działalności naukowo-badawczej umownej

Obraz finansowy działalności naukowo-badawczej umownej przedstawia tabela 30 i 31. Z danych w tabeli 30 wynika że uczelnia osiągnę-

ła w 1983 r. większą o 14,8% sprzedaż w porównaniu do roku 1982. W tabeli 30 podano informację uzupełniającą, przedstawiającą kształtowanie się wielkości sprzedaży prac naukowo-badawczych umownych oraz zysku z wyszczególnieniem na wydziały Politechniki Łódzkiej.

T a b e l a 30

Dochody i koszty działalności naukowo-badawczej - umownej [tys. zł]

Wyszczególnienie	Wykonanie 1983 r.	Wykonanie 1982 r.	2/3 %
1	2	3	4
<u>I Dochody</u>			
1. Sprzedaż prac zamówionych	347 176	303 401	114,4
2. Pozostałe dochody (licencje, koordyn.)	1 976	536	368,6
3. Razem dochody ze sprzedaży	349 152	303 937	114,8
<u>II Koszty</u>			
1. Wynagrodzenie bezpośrednie wraz z pochodnymi w tym fundusz honorariów bezosob. fundusz płac	138 211	91 322	151,3
	81 845	49 939	-
	6 947	2 967	-
2. Materiały bezpośrednie	25 615	23 573	108,6
3. Aparatura specjalna	23 768	13 076	181,7
4. Usługi badawcze	13 167	11 714	112,4
5. Pozostałe usługi obce	15 387	13 668	112,2
6. Inne koszty bezpośrednie	1 587	1 684	94,2
7. Koszty wydziałowe	48 987	52 252	93,7
8. Koszty ogólnozakładowe	65 574	48 380	135,5
9. Razem koszty roku	332 256	255 669	129,9
10. Zmiany stanu produktów	-29 153	+6 064	-
11. Razem koszt własny	303 103	261 733	115,8
12. Zyski i straty nadzwyczajne	- 7	+ 727	-
13. Wynik finansowy	46 042	42 931	107,2

T a b e l a 31

Wielkość sprzedaży prac naukowo-badawczych – umownych
oraz zysku z wyszczególnieniem poszczególnych Wydziałów
PŁ [w tys. zł]

Wydział	Sprzedaż prac zam. 1983 r.	Nadwyżka 1983 r.
1	2	3
1. Mechaniczny	87 946	10 762
2. Elektryczny	54 943	6 328
3. Budownictwa i Architektury	22 936	3 819
4. Jednostki Międzywydziałowe	30 815	2 892
5. Chemiczny	66 366	9 892
6. Chemii Spożywczej	28 272	3 606
7. Ins. Inż. Chemicznej	13 500	1 964
8. Włókienniczy	26 653	3 549
9. Filia PŁ w Bielsku-Białej	15 739	1 254
+ wpływy z tytułu licencji i koordynacji	—	1 976
Razem	347 176	46 042

14.3. Finansowanie świadczeń w zakresie pomocy materialnej i socjalnej dla studentów

W nowym systemie finansowym pomoc materialna i socjalna finansowana jest z funduszu świadczeń w zakresie pomocy materialnej i socjalnej zwanego dalej "funduszem stypendialnym" oraz z opłat wnoszonych za korzystanie z domów studenckich.

W rezultacie z budżetu począwszy od 1983 r. przekazywana jest na ten cel jedna dotacja w miejsce przekazywanych dotychczas odrębnych dwóch dotacji na stypendia i pokrycie kosztów prowadzenia stołówek i domów studenckich.

Dane finansowe dotyczące finansowania pomocy materialnej z funduszu stypendialnego przedstawia tabela 32. W tabeli 33 zaprezentowano dochody i koszty prowadzenia domów i stołówek studenckich.

Fundusz stypendialny [tys. zł]

Wyszczególnienie	Wykonanie 1983 r.	Wykonanie 1982 r.	2/3 [%]
1	2	3	4
<u>I Dochody</u>			
1. Stan funduszu na początek roku	6 453	11 659	-
2. Dotacja z budżetu	160 000	53 080	-
3. Środki na stypendia fundowane	-	23 273	-
4. Pozostałe dochody	10	33	-
5. Pozostałość fund. ds. podl. włączeniu do fund. stypend.	82 816	-	-
Razem środki do dyspozycji	236 373	88 045	-
<u>II Koszty</u>			
1. Wypłata stypendiów bezzwr. i rekomp.	111 520	66 555	167,5
2. Wypłata stypendiów fundowanych		23 273	-
3. Wypłata stypendiów zwrotnych	1 577	-	
4. Zasiłki pieniężne i rzeczowe	1 314	601	218,6
5. Zasiłki rodz. ciężowe i wych.	3 491	4 059	86,0
6. Dopłaty do domów studenckich	45 119	-	-
7. Dopłaty do stoł. i bufetów studenckich	9 225	-	-
8. Pozostałe wypłaty (ekw. żyw. obcokr. ks. mieszkaniowe)	4 149	10	-
Razem koszty	176 395	94 498	*

* Wskaźniki wyliczane w pozycjach porównywalnych.

T a b e l a 33

Dochody i koszty domów i stołówek studenckich [tys. zł]

Wyszczególnienie	Wykonanie 1983 r.	Wykonanie 1982 r.	2/3 [%]
	2	3	
I Dochody			
1. Opłaty studentów za korzystanie z domów studenckich	42 510	13 037	326,0
2. Dofinansowanie z fund. stypend. na pokrycie kosztów prowadzenia stołówek i bufetów studenckich	9 225	-	-
3. Dofinansowanie z funduszu stypend. z tytułu dopłaty do domów studenckich	45 119	-	-
4. Pozostałe dochody	40	-	-
5. Pokrycie dotacją budżetową	-	71 809	-
Razem dochody	96 894	84 846	114,1
II Koszty			
1. Koszty prowadzenia domów studenckich	87 669 [*]	63 548	137,9
2. Koszty prowadzenia stołówek i bufetów studenckich	9 225	21 298	43,3
Razem koszty	96 894	84 846	114,1

* W tym PŁ - 80 576

Z danych zawartych w tabeli 33 wynika znaczny wzrost (o 37,9%) kosztów prowadzenia domów studenckich, głównie z tytułu wzrostu wynagrodzeń wraz z pochodnymi.

Dla ustalenia odpłatności za miejsce w DS na rok akademicki 1984/85, uczelnia dokona weryfikacji kosztów w zakresie eksploatacji domów studenckich w celu wyłączenia kosztów bezpośrednio nie związanych z wyżej wymienioną działalnością.

Należy zauważyć, że wpływy z opłat wnoszonych przez studentów tylko w 48% pokrywają koszty prowadzenia domów studenckich. Jednocześnie obserwuje się niepokojące zjawisko zwiększania zaległości z tytułu zakwaterowania w DS - na dzień 31 XII 1983 r. wynoszą

4 149 tys. zł w stosunku do zaległości 2 718 tys. zł na dzień 31 XII 1982 r. Wymaga to podjęcia odpowiednich działań, w celu niezwłocznego wyegzekwowania należności, jak również zabezpieczenia na bieżąco wnoszenia opłat przez studentów.

14.4. Fundusz rozwoju

Fundusz rozwoju tworzy się:

- 1) z odpisów amortyzacyjnych,
- 2) z odpisów z nadwyżki finansowej,
- 3) z dochodów ze sprzedaży środków trwałych,
- 4) z funduszy celowych.

Fundusz rozwoju przeznacza się na:

- 1) finansowanie inwestycji,
- 2) pokrycie części środków wydatkowanych na finansowanie własnych prac badawczych,
- 3) zasilenie środków na remonty budynków i budowli,
- 4) uzupełnienie funduszu statutowego w części dotyczącej środków obrotowych.

Zwiększenia i zmniejszenia funduszu rozwoju przedstawia tabela 34.

T a b e l a 34

Fundusz rozwoju [tys. zł]

Wyszczególnienie	Wykonanie 1983 r.	Wykonanie 1982 r.	2/3 [%]
1	2	3	4
<u>I Dochody</u>			
1. Stan funduszu na początek roku	98 582	101 817	96,8
2. Odpisy amortyzacyjne	78 087	49 905	156,4
3. Dotacja z MNSWiT	-	10 000	-
4. Odpisy nadwyżki finansowej	100 073	39 116	255,8
5. Pozostałe zwiększenia	3 455	1 672	206,6
Razem środki do dyspozycji	280 197	202 510	138,3
Wykorzystanie funduszu na zakup aparatury naukowej	151 111	103 928	145,3
Stan funduszu na koniec roku	129 086	98 582	130,9

14.5. Wynik finansowy i jego podział

Wynik finansowy szkoły stanowi różnicę między przychodami a kosztami własnymi działalności naukowo-dydaktycznej i wychowawczej, umownej działalności badawczej, wydzielonej działalności gospodarczej i usługowej oraz remontów budynków i budowli, skorygowaną o saldo zysków i strat nadzwyczajnych.

W 1983 r. nadwyżka finansowa w Politechnice Łódzkiej wynosiła:

- w działalności naukowo-badawczej umownej - 46 042 tys. zł
- w pozostałych działalnościach - 63 240 tys. zł

Razem: 109 282 tys. zł

Nadwyżkę przeznaczono na:

- 1) fundusz rozwoju szkoły - 100 073 tys. zł
- 2) uczelniany fundusz nagród - 9 209 tys. zł

Razem: 109 282 tys. zł

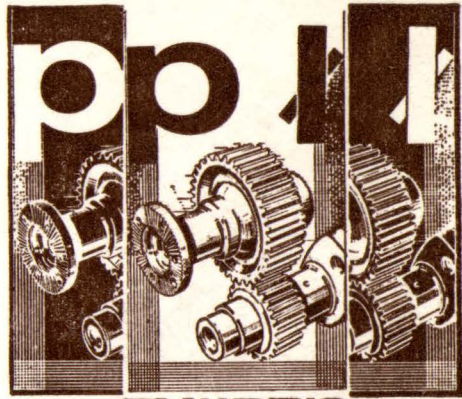
53081 / 1984

PODR.

SYGN.

378

149

EXLIBRIS

politechnika łódzka • łódź • biblioteka